

Høringsuttalelse – Dokument 8:262 S (2025–2026)

Om å ta vare på gjenværende naturskog og styrke miljøhensyn i skogbruket

WWF Verdens naturfond støtter representantforslaget i Dokument 8:262 S (2025–2026). Forslaget adresserer sentrale og godt dokumenterte utfordringer i norsk skogforvaltning: tap av naturskog og naturmangfold, utilstrekkelig tilpasning til klimaendringer og et regelverk som i hovedsak er utviklet for en annen tid og andre rammebetingelser.

1. Behov for midlertidig beskyttelse av naturskog

Det er bred faglig enighet om at naturskog – skog som i liten grad er påvirket av moderne, flatehogstbasert skogsdrift – har svært stor betydning for truede arter, økosystemfunksjoner og stabile karbonlagre. Samtidig foregår det fortsatt hogst i disse skogene mens kartlegging, avklaringer og verne vurderinger pågår.

Usikkerhet i kartgrunnlag kan ikke brukes som begrunnelse for å tillate inngrep med irreversible konsekvenser. Når kunnskapen om verdiene er tilstrekkelig til å fastslå høy risiko for tap av naturmangfold og karbonlagre, tilsier føre-var-prinsippet at midlertidige restriksjoner er nødvendige. Et tidsavgrenset forbud mot flatehogst i naturskog må ses som et risikoreducerende tiltak – ikke som et permanent inngrep i eiendomsretten.

2. Frivillig vern er svært viktig, men kan ikke stå alene

WWF støtter frivillig vern som virkemiddel og anerkjenner ordningens betydning. Samtidig er det veldokumentert at frivillig vern alene ikke gir tilstrekkelig tempo, omfang eller representativitet til å sikre gjenværende naturskog i tide. Dette gjelder særlig i områder med høyt avvirkningspress og der økonomiske insentiver trekker i motsatt retning av naturmålene.

Midlertidige virkemidler som begrenser de mest naturødeleggende inngrepene, er nødvendige for å sikre at frivillig vern faktisk kan fungere etter hensikten.

3. Dagens regelverk og sertifiseringssystem gir ikke tilstrekkelig beskyttelse

WWF mener at både erfaring og tilgjengelig dokumentasjon viser at dagens system – basert på skogbruksloven, forskrift om bærekraftig skogbruk, miljøregistreringer (MiS) og PEFC sertifisering – er svært langt unna å kunne sikre helhetlige skogøkosystemer.

Miljøregistreringene (MiS) har altfor stor variasjon i kvalitet, er ofte lite etterprøvbare, og er i stor grad rettet mot avgrensede livsmiljøer, ikke mot skogens samlede struktur, kontinuitet og økologiske funksjon. Sertifiseringsordninger spiller en viktig rolle, dersom de etterleves, men kan ikke erstatte offentlige minimumskrav når det gjelder forvaltning av felles naturverdier med stor samfunnsmessig betydning.

4. Behov for revisjon av lover og forskrifter i lys av klimaendringer

WWF støtter forslaget om å gjennomgå og oppdatere regelverket for skogbruket. Dagens rammeverk er i hovedsak utviklet med utgangspunkt i etterkrigstidens behov og kunnskapsnivå, og er i liten grad tilpasset dagens utfordringer med klimaendringer, naturkrise og økte krav til samfunnsberedskap.

Klimaendringer vil gi økt risiko for tørke, stormfelling, skogbrann og sykdommer. Skoger med liten strukturell variasjon, kort omløpstid og lav økologisk kvalitet er mer sårbare for slike påvirkninger. Samtidig er dagens lover, regler og økonomiske insentiver innrettet mot høyest mulig volumproduksjon, noe som i mange tilfeller reduserer skogens klimarobusthet over tid.

Et oppdatert regelverk må i større grad:

- legge til rette for lengre omløpstid, økt andel eldre skog og mer varierte skoger
- fremme fleralderskogbruk og andre mer skånsomme driftsformer enn dagens industrielle flatehogst
- redusere risiko for tap av karbon fra skogsjord og eksisterende karbonlagre

5. Hogst i hekketiden – behov for offentlig regulering

WWF viser til at hogst i hekketiden fortsatt forekommer i stort omfang, også i skoger som er viktige for fuglelivet. Frivillige standarder gir kun delvis beskyttelse og omfatter i praksis kun et begrenset utvalg skogtyper. Samtidig gjelder den generelle yngletidsfredningen alle andre økosystemer og alle andre sektorer, det er lite logikk i at det skal være fritt fram i skogen.

Hekkeperioden er den mest sårbare fasen for fugl og annet dyreliv. Når reir, unger og hi ødelegges som følge av skogsdrift, er skaden irreversibel. WWF mener dette entydig tilsier behov for offentlige og etterprøvbare regler som sikrer reell beskyttelse i kritiske perioder, uavhengig av sertifisering.

6. Kommunenes rolle i arealforvaltningen

WWF støtter forslaget om å styrke kommunenes handlingsrom. Kommunene har ansvar for helhetlig arealforvaltning, men har i dag begrensede muligheter til å påvirke skogsdrift som kan få betydelige konsekvenser for naturmangfold, friluftsliv, landskap og karbonlagre.

Et tydeligere samspill mellom skogregelverk og plan- og bygningsloven vil gi bedre demokratiske prosesser og mer helhetlige vurderinger av samlet belastning.

7. Skogsveier og irreversible inngrep

Bygging av skogsveier er blant de mest arealkrevende og irreversible inngrepene i skog. Veier legger til rette for økt hogst, fragmenterer leveområder og påvirker negativt

hydrologi og karbonlagre. Traktor- og skogsbilveier står for om lag 13 % av det årlige avskogingsarealet i Norge, ifølge NIBIO på oppdrag for Miljødirektoratet (2018).

WWF støtter behovet for klarere avgrensning og strengere krav, herunder konsekvensutredning og planavklaring, slik at slike inngrep vurderes i et helhetlig areal- og miljøperspektiv.

8. Økonomiske insentiver må støtte natur- og klimamål

Offentlige tilskudd til skogbruket bør i større grad rettes mot praksis som styrker langsiktig karbonlagring, naturmangfold og økologisk tilstand. I dag bidrar flere statlige støtteordninger til å forsterke driftsformer som svekker disse målene.

WWF støtter derfor en gjennomgang av støtteordningene med sikte på å bl.a. belønne:

- lengre omløpstid
- mindre intensive hogstformer, som fleralderskogbruk
- redusert markpåvirkning

9. Forutsigbar finansiering av skogvern

For å sikre at Stortingets mål om vern av 10 prosent av skogen nås innen rimelig tid, er forutsigbar finansiering avgjørende. Nåværende situasjon med stadige kutt i skogvernbudsjettet gjør dagens ordning uforutsigbar. WWF støtter derfor forslaget om å vurdere finansieringsmodeller, inkludert den skisserte fondsløsningen i forslaget, som gir stabilitet, forutsigbarhet og tillit over tid.

Avslutning

WWF mener Dokument 8:262 S representerer et nødvendig og kunnskapsbasert løft for norsk skogpolitikk. Forslagene tar på alvor at skogen ikke lenger kan forvaltes etter et regelverk og en styringslogikk utviklet under helt andre klimatiske, økologiske og samfunnsmessige forutsetninger. WWF oppfordrer Stortinget til å støtte forslagene.

Vennlig hilsen,
for WWF Verdens Naturfond

Malene Vågen Dimmen
Seniorrådgiver, landteamet